

Studieretningsopgave

Vejledning

CG 2024-25

Dette er CGs vejledning i at skrive en Studieretningsopgave (SRO). SRO er flerfaglig og indgår som en del af den 3-årige, flerfaglige progression der slutter med SRP i 3.g. Undervejs i gymnasiet er der et antal flerfaglige forløb herunder den første længere, skriftlige opgave, DHO, som du har skrevet i 1.g (dansk-historie-opgaven).

Indhold

Formål.....	2
Fag og område	2
Overblik over forløbets faser	2
Om forløbet.....	2
Skivedage og fremlæggelse.....	3
Omfang af SRO	3
Opgavens opbygning og indhold	3
Om citater, henvisninger, noter og litteraturliste.....	4
Resumé på dansk.....	6
Omskrivning, revision og korrektur.....	6
Aflevering af SRO.....	6
Hvad bedømmes og hvad får du feedback på?	7
Fremlæggelses- og feedbackdage.....	7
Flerfaglig portfolio	8

Formål

Studieretningsopgaven i 2.g (SRO) er en flerfaglig opgave der skal forberede dig til arbejde med studieretningsprojektet (SRP)

SROen træner dig i:

- at skrive en sammenhængende, velargumenteret og veldokumenteret skriftlig opgave på baggrund af en flerfaglig undersøgelse
- at udpege problemstillinger og formulere en brugbar problemformulering
- at afgrænse og udvælge relevant faglig viden og materiale som du anvender og kombinerer
- at undersøge det valgte vha. faglige tilgange og metoder som du har lært i de to fag
- hvordan du i forhold til din konkrete undersøgelse kan beskrive de anvendte faglige metoder og overveje deres begrænsninger (viden om metode og basal videnskabsteori)
- at få feedback på forslag til en problemformulering, på materialevalg og på udkast til analyse og kunne bruge vejledningen undervejs til at arbejde videre
- at lave en mundtlig fremlæggelse af de vigtigste pointer og kunne gå i dialog om dine resultater

Fag og område

Studieretningsopgaven skriver du i mindst ét af dine *studieretningsfag* i samarbejde med et andet fag (som naturligvis også *kan* være et studieretningsfag). Skolen har fastlagt hvilke fag der indgår i arbejdet med SRO i din studieretning.

Området/områderne for studieretningsopgaven kan defineres på flere måder, fx kan der vælges et fælles område for hele klassen med forslag til underområder.

Overblik over forløbets faser

Først: I arbejder med faglig viden og får idéer

Dernæst inden jul: I har en **vejledningsdag på skolen** og overvejer problemformulering, materialer og metode

Efter jul: I har **vejledningsdag på skolen** (skrivedag med vejledning). I får feedback på jeres tanker om projekt og problemformulering mv.

Lidt efter: **Skrivedag på egen hånd + Aflevering af SRO-opgaven.** Aflever i Lectio og læg printet version i lærernes dueslag

Mod slut: Udarbejdelse af talepapir i en af fagenes timer

Afslutning: Fremlæggelses/feedbackdage

Du finder datoerne for de forskellige dele i Lectio. Lærerne vil udarbejde plan for fremlæggelsesdagene.

Om forløbet

Fagene arbejder med et flerfagligt forløb med introduktion til opgaven, til det fælles emne, udarbejdelse af problemformulering samt arbejde med de relevante fags metoder og basal videnskabsteori. Dette foregår i fagenes timer samt på en vejledningsdag inden jul.

I forbindelse med SRO afprøver du processen frem mod en brugbar problemformulering og det at lave en undersøgelse ud fra en sådan. I 3.g i forbindelse med SRP skal du udarbejde en

problemformulering hvorudfra lærerne formulerer din SRP-opgaveformulering. Det er vigtigt at træne at lave en god problemformulering, for uden den kan du ikke lave en SRP.

Skolen har elevvejledninger i

- a. processen med at lave en problemformulering
- b. metoder og basal videnskabsteori

Find dem i [værktøjskassen på skolens hjemmeside \(åbner i nyt vindue\)](https://cg-gym.dk/flerfaglige-forloeb/) (url: <https://cg-gym.dk/flerfaglige-forloeb/>).

Den videnskabelige basismodel er udviklet af Esben Nedenskov og Caroline Schaffalitzky. Modellen ordlyd er fra samme forfatteres kapitel i Rangvid m.fl: Vidensmønstre, Systime, 2020

Skrivedage og fremlæggelse

På baggrund af det flerfaglige forløb skriver du den individuelle SRO med en tildelt fordybelsestid på 10 timer. Til skrivearbejdet gives 2 "vejlednings- og skrivedage" efter jul hvor der den første dag er obligatorisk vejledning. Du vil kunne bruge dine klassekammerater og dine lærere til at få hjælp til materialevalg, afgrænsning af problem, formulering af enkelte afsnit osv.

Efter aflevering evalueres opgaven af faglærerne, og forløbet afsluttes med 1,5 fremlæggelses- og feedbackdage hvor du ud fra et talepapir præsenterer din opgaves konklusioner, metodeovervejelser mv. og får en samlet fremadrettet evaluering af opgaven og din mundtlige præsentation.

Omfang af SRO

Besvarelsens omfang er **6-8 normalsider**. En normalside er 2400 tegn (inkl. mellemrum). Husk at sætte sidehoved med navn og klasse samt sidetal på alle sider. **NB:** Forside, indholdsfortegnelse, noter, litteraturliste, samt eventuelle illustrationer, tabeller og tekstbilag tæller *ikke* med i de 6-8 sider - heller ikke når de er placeret i teksten. Alt andet gør.

Opgavens opbygning og indhold

FORSIDE MED OPGAENS TITEL, NAVN, KLASSE OG SKOLE, ÅRSTAL OG VEJLEDERE

RESUMÉ PÅ DANSK

INDHOLDSFORTEGNELSE

INDLEDNING

Du introducerer dit emne og din vinkel på emnet og beskriver kort hvordan du agter at løse opgaven som den lyder i problemformuleringen.

Indledningen kan rumme svar på spørgsmålene:

- Hvad spørger du om? Din problemformulering
- Hvorfor spørger du (faglig relevans, din motivation)
- Hvad spørger du til (hvilket materiale bruger du?)
- Hvad spørger du med (kort om dine metoder. Brug gerne den videnskabelige basismodel)
- Hvordan går du frem og hvordan stiller du det op (taksonomi og disposition af opgaven).

I indledningen overvejer du altså relevansen af dit valg af faglige metoder på netop det valgte materiale når du skal svare på spørgsmålene i problemformuleringen.

Problemformuleringen præsenteres på den måde som en del af indledningen og er det centrale værktøj i din undersøgelse. Problemformuleringen består af et overordnet spørgsmål og dertil hørende underspørgsmål der vil skulle undersøges for at kunne svare på det overordnede spørgsmål.

Problemformuleringen er opgavens fokus. Se skolens vejledning til at lave problemformulering. Den kan findes i [værktøjskassen på skolens hjemmeside \(åbner i nyt vindue\)](https://cg-gym.dk/newsite/eksamen/srp-og-sro/) (url: https://cg-gym.dk/newsite/eksamen/srp-og-sro/)

I din undersøgelse fungerer det godt at overveje hvornår du befinder dig på de taksonomiske niveauer, redegørelse, analyse og diskussion og vurdering. Fagene har forskellige måder at bruge taksonomien på.

OPGAVEHOVEDDEL

Hoveddelen er selve opgaven, altså din undersøgelse fremlagt i skriftlig form. Den består af en række "kapitler", disse er de overordnede dele som fremgår af din indholdsfortegnelse, forklares i din indledning og ses af problemformuleringen med tilhørende underspørgsmål. Hvert kapitel rummer afsnit, og gode afsnit har (mindst) en pointe.

Det kan fx se således ud med 3 "kapitler"

- a. Underspørgsmål 1 efterfulgt af delkonklusion
- b. Underspørgsmål 2 efterfulgt af delkonklusion
- c. Underspørgsmål 3 der kan koble svarene fra spørgsmål 1 og 2 sammen og tilføje ny viden

Du redegør, analyserer, sammenligner, vurderer, diskuterer osv. som du har lært i fagene og valgt til denne opgave. Mellem "kapitlerne" kan det fungere godt med delkonklusioner der sammenfatter svaret på det eller de underspørgsmål som nu er svaret på, og skaber forbindelse til næste del.

KONKLUSION PÅ HELE OPGAVEN

Konklusionen er et svar på din problemformulering på baggrund af opgavens dele, og problemformuleringen og konklusionen hænger derfor nøje sammen. I din konklusion inddrager du dine delkonklusioner og sætter den sammen så de giver perspektiv på hinanden og måske skaber en syntese eller diskussion. Der skal ikke være nye informationer!

LITTERATURLISTE (SE MERE NEDENFOR)

EVT. BILAG

OBS: Husk også sidehoved på evt. bilag med angivelse af navn, klasse og skole.

Om citater, henvisninger, noter og litteraturliste

Citater og henvisninger

Din SRO bygger i en eller anden grad på oplysninger og synspunkter andre har fremsat. Når du bruger andres stof eller synspunkter, skal du tydeligt markere det i din tekst, og den anvendte bog eller artikel skal anføres i din litteraturliste.

Der er mange måder at lave henvisninger og litteraturlister på; de enkelte fag har i nogen grad deres egne traditioner, men dokumentationen *skal* være til stede i opgaven, ellers vil man ved bedømmelsen sige at opgaven er præget af påstande, eller at den er præget af afskrift, dvs. plagiat. Tal med din vejleder hvis du er i tvivl om fremgangsmåden.

Hvad angår anvendelsen af citater generelt, kan man sige at mængden af citater ikke skal overdrives, at der kun skal citeres væsentlige passager, og at citater ikke skal stå og flagre uden sammenhæng med din øvrige tekst, men skal kommenteres og dermed kommer til at indgå naturligt i teksten.

Generelt kan gengivelse af andres synspunkter finde sted på *to* måder:

1. Du kan *referere* andres opfattelse med dine egne ord.
2. Du kan *citere* ordret. Her skal du markere ved anførselstegn eller kursivering og ved længere citater evt. markere med mindre linjeafstand og indrykning. Husk at et citat skal gengives nøjagtigt som det står i kilden; hvis du springer noget over i et citat, skal du angive det fx ved (...). Overdriv ikke brugen af citater – citater skal være nøje udvalgte, ikke for lange og illustrere en pointe. Husk at fremmedsproget litteratur skal citeres på originalsproget.

I begge tilfælde skal du *henvise* til det kildemateriale, den bog, eller artikel hvor referatet eller citatet er taget fra. Det du *IKKE* skal gøre, er at vælge en mellemform så det ikke er til at se hvad du selv har skrevet, og hvad der er lånt fra andre.

Noter

kan bruges til litteraturhenvisninger (såkaldte *henvisningsnoter*), men også til kommentarer eller betragtninger man mener ville virke forstyrrende i selve teksten (såkaldte *forklaringsnoter*). Førstnævnte er de vigtigste idet de udgør dokumentation; sidstnævnte skal anvendes med måde (– du må fx ikke placere en mængde information her for at undgå at selve besvarelsen bliver for lang!). Oplysningerne i *henvisningsnoten* skal udstyre læseren med de oplysninger som er relevante for at kunne finde materialet i litteraturlisten. Du kan altså nøjes med at skrive forfatterens efternavn, årstal for udgivelsen og sidetal i henvisningsnoten, så kan læseren herefter finde selve værket i litteraturlisten. Eks. på henvisningsnote: Branner (2012), s. 47. Noter kan anbringes umiddelbart efter et citat/referat eller stå samlet sidst i opgaven, men de står mest overskueligt *fortløbende (dvs. de løber gennem hele opgaven og ikke starter forfra i nummereringen på hver side)* og nederst på siderne. Mængden af noter skal, som citater, ikke overdrives.

Litteraturlisten

Litteraturlisten er en samlet fortegnelse sidst i din opgave over det materiale du har anvendt under besvarelsen af din opgave.

I nogle fag skelnes der skarpt mellem primær- og sekundærlitteratur. Primærlitteraturen er de(n) centrale tekst(er), fx en roman, en kildesamling. Sekundærlitteraturen er de tekster man har brugt til at belyse primærlitteraturen. I litteraturlisten anføres i så fald primærlitteraturen øverst. Litteraturlister kan udformes på forskellige måder. Følgende angives altid: forfatter (alfabetisk efter efternavn), materialets titel (gerne fremhævet), forlag og udgivelsesår. For materiale du har fundet

på websites, gælder de samme retningslinjer som for trykt materiale. Du skal altså så vidt det er muligt angive forfatter, titel, udgivelsesår og udgiver. Websites angives med titel på hjemmesiden, titel på selve opslaget, evt. forfatter til opslaget og dato for besøg på siden (eks: www.denstoredanske.dk: "Liberalisme", (besøgt 25.03.21)) Hvis du har anvendt elektroniske medier (fx radio, TV, lydoptagelser mv.) skal disse også angives præcist.

Resumé på dansk

Til din SRO skal du træne udarbejdelse af et resumé af din opgave hvilket du også skal lave til din SRP. Resuméet er en koncentreret og relevant sammenfatning af hele opgavebesvarelsens indhold. Et resumé fylder typisk 10-20 linjer og indeholder som regel præsentation af projektets problemstilling, de væsentligste resultater og konklusioner. Resuméet placeres normalt inden indholdsfortegnelsen.

Omskrivning, revision og korrektur

Det er vigtigt at du læser din skrevne tekst igennem mange gange og overvejer om noget skal skrives om, præciseres, slettes, tilføjes. Du skal også læse ordentlig korrektur på din opgave så den fremstår sprogligt korrekt og klart formidlet. Det bedste resultat får du hvis du kan adskille skrive-, revision - og korrekturfaserne.

I revisionsfasen bør du bl.a. tjekke følgende:

- Er din opgave velargumenteret, og bruges opgavens dele i konklusionen?
- Hænger opgavens "kapitler" og deres afsnit godt sammen, og fungerer afsnitsinddelingen godt?
- Er sproget klart, korrekt, levende og præcist?
- Er sætningerne (syntaksen) varierede, så du hverken skriver i overvejende korte hovedsætninger eller i overvejende lange, indviklede sætninger?
- Er sætningerne klart sammenbundet?
- Er der for mange fyldord, klichéer eller vage udtryk?
- Er tegnsætningen korrekt og klar?
- Er der nogen løse ender?

Aflevering af SRO

Opgaven skal afleveres i PDF-format. **Se dato i Lectio.**

Endvidere skal opgaven dagen efter aflevering i Lectio afleveres på **papir** (udskriv 2 eksemplarer) i lærernes dueslag. Print evt. hjemmefra, så vi undgår kø ved printerne på CG.

SRO skal afleveres rettidigt, og det skal pointeres at det ene og alene er dit ansvar at opgaven bliver afleveret til tiden.

Aflevering af studieretningsopgaven er, som da-hi-opgaven, en forudsætning for at du kan oprykkes i 3.g.

Sådan laver du et pdf-dokument: I de fleste programmer kan man gemme sit dokument i forskellige formater – også i .pdf formatet. Det gør man typisk ved at vælge "Gem som" og dernæst ændre eller vælge filtypen ".pdf".

Hvad bedømmes og hvad får du feedback på?

SRO bedømmes ud fra de mål som står nævnt under formål s 2 i denne vejledning.

Når dine lærere giver feedback på den skriftlige opgave, lægger de altså vægt på:

- om opgaven er besvaret i forhold til problemformuleringen, og om problemformuleringen er brugbar for undersøgelsen
- om du har udvalgt og anvendt relevant faglig viden, materiale og metode fra begge fag
- om opgaven er fagligt velargumenteret, du kommer fagligt i dybden (arbejder såvel redegørende, analyserende som diskuterende) og sammenstiller opgavens dele
- om du i forhold til din konkrete undersøgelse kan beskrive de anvendte faglige metoder og overveje deres begrænsninger (viden om metode og basal videnskabsteori)
- om din undersøgelse er formidlet på tilfredsstillende måde, opgaven overskueligt disponeret og sammenhængende med et fagligt og sagligt sprog
- om sproget er korrekt, klar, præcis og ensartet igennem hele besvarelsen.
- om der er relevante og præcise henvisninger og fyldestgørende dokumentation
- om der er korrekte og fyldestgørende noter og litteraturliste, og om alle kilder er oplyst

Desuden får du feedback på din mundtlige fremlæggelse med formidling af de centrale pointer.

I forhold til evaluering af SROen lyder det i Vejledning til Studieretningsprojektet, STX, 2019, s. 10 at:

“... fokus mere skal være på vejledning frem mod studieretningsprojektet end summativ evaluering af studieretningsopgaven. Det er således væsentligt, at evalueringen af studieretningsopgaven i meget høj grad peger frem mod studieretningsprojektet, og at eleverne bliver klar over og på baggrund af evalueringen reflekterer over, hvad de har gjort godt, og hvad de kan gøre bedre. Det er ligeledes væsentligt, at evalueringen af studieretningsopgaven gemmes, så den kan inddrages i arbejdet med studieretningsprojektet af både elev og vejleder(e).”

Bl.a. derfor afsluttes forløbet som nævnt med 1,5 fremlæggelses- og feedbackdage hvor du præsenterer din opgaves konklusioner, metodeovervejelser mv. og får en samlet fremadrettet evaluering af opgaven og din mundtlige præsentation.

Fremlæggelses- og feedbackdage

Inden vinterferien afholdes de mundtlige fremlæggelses- og feedbackdage. De planlægges centralt og optræder som en normal aktivitet i dit skema i Lectio.

Den mundtlige fremlæggelse:

Fremlæggelse sker i grupper hvor I fremlægger for hinanden og lærerne. Du har 5 minutter til at præsentere dit projekt, og din fremlæggelse kan følge denne rækkefølge:

- a) Præsentation af projekt og problemformulering
- b) Vigtigste konklusioner
- c) Belæg for konklusioner med eksempler fra undersøgelsen, fra dine analyser (MEDBRING EMPIRI/TEKSTER/KILDER)

- d) Kort om din undersøgelses metoder, om brug af begge fag og om undersøgelsens svagheder og styrker (her bruger du basale videnskabelige overvejelser jvf. "den videnskabelige basismodel")

Efter din præsentation er der tid til dialog med lærerne.

Feedback på din SRO **indføres i din portfolio til flerfaglige forløb**, så du kan genfinde og bruge det når du skal i gang med din SRP. Selve produktet skal du også lægge en kopi af i din portfolio.

Flerfaglig portfolio

SRO er som skrevet i starten af denne vejledning en del af flere flerfaglige forløb som du skal arbejde med gennem gymnasiet. Til dit arbejde med disse forløb har du en Flerfaglig Portfolio.

Fra forløbets start er meningen at du anvender din Flerfaglige Portfolio til at huske hvad du har lavet i de tidligere forløb og hvad du måske havde som særligt område at forbedre.

Hvor finder jeg min Flerfaglige Portfolio?

Inde i Teams i det Team der har navnet portfolio, finder du din egen Flerfaglige Portfolio (fx 2023 portfolio/a).

God fornøjelse med opgaven!